

Informace ze zdravotnictví Pardubického kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
16. 9. 2011

8

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Pardubickém kraji v roce 2010

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Pardubický Region in 2010*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v Pardubickém kraji v roce 2010 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle typu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Pardubický region in 2010 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování byly údaje z ročního výkazu o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2010. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz.

V tomto oboru zabezpečovalo odbornou péči v kraji na 22 pracovištích 15,99 lékařů a 18,24 ZPBD. Jde o průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních. Z důvodu porovnání jsou u vývojových grafů relace počítány na přepočtený počet lékařů včetně smluvních. Zpravodajskou povinnost nesplnilo jedno zdravotnické zařízení.

Z celkového počtu lékařů pracovalo 83 % v samostatných ordinacích a zbytek v ambulantní části nemocnic. Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 3,09 lékaře, v ČR to bylo 4,11 lékaře. Z grafu je zřejmé, že od roku 2005 dochází k mírnému poklesu počtu lékařů. Až v roce 2009 došlo v kraji k meziročnímu nárůstu o 27,3 % a v ČR o 3,6 %. Nyní je nárůst proti roku 2009 pouze 7,4 % a v ČR 2 %.

Počet léčených pacientů zůstal na stejné úrovni minulých let. Větší pokles byl zaznamenán v roce 2008, kde došlo proti roku 2007 k poklesu o 14 %. V roce 2009 ale počet léčených pacientů opět narostl a to téměř o 31 %. V roce 2010 byl zaznamenán nárůst pacientů pouze o 3 %. Nejvíce léčených pacientů a také ošetření vykazují samostatné ordinace alergologů. Zde bylo léčeno 85 % všech pacientů, ostatní pak navštěvovali nemocniční ambulance. Děti a dorost ve věku 0–19 let zde tvořily 41 %. Do roku 2005 byla sledována věková skupina 0–14 let.

V průměru bylo aplikováno 1 léčenému pacientovi 3,5 kožních testů (ČR 3,1). Na 100 léčených připadlo 7,6 pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací (ČR 10) a u 1,9 pacientů na 100 léčených byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem (ČR 2,7). Lékaři měli k dispozici 24 spirometrů. Na jednom spirometru bylo provedeno v kraji 1 069 výkonů a v ČR 1 522 výkonů. V laboratoři bylo provedeno 3 833 výkonů, z toho 12,1 % pro ústavní péči (ČR 20,4 %).

Od roku 2010 se sleduje 11 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích, pro které jsou pacienti dispenzarizováni. Proti roku 2009 je nově sledovaná diagnóza T78.2 (Anafylaxe). Od roku 2006 došlo ke změnám. Místo 15–24 let se sleduje skupina 15–19 let a místo 25 let a více jsou to pacienti ve věku 20 let a více. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Dlouhodobě se sledují tři diagnózy - atopická dermatitida L20.-, pollinosis J30.1 a stálá alergická rýma J30.3. Na základě upřesnění metodiky odborné společnosti alergologie a klinické imunologie došlo ke sloučení obou typů astmatu dohromady jako J45, které se člení na čtyři stupně: 1-intermitentní, 2-lehké perzistující, 3-středně těžké perzistující a 4-těžké perzistující. Na výkaze se uvádí pouze astma v členění na stupně závažnosti.

V přepočtu na tisíc obyvatel příslušné věkové kategorie bylo nejvíce dětí ve věku do 5ti let v kraji dispenzarizováno s diagnózou astma (38). Nejčastějším důvodem dispenzarizace u ostatních věkových kategorií dětí, mladistvých i dospělých byla pollinosa, atopická dermatitis, astma a stálá alergická rýma.

Od roku 2004 se sledují dispenzarizovaní pacienti pro dalších šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně. Od roku 2010 k nim přibyla ještě další a tak je sledováno celkem sedm diagnóz. K 31.12.2010 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje sledováno 8,74 pacientů s diagnózou D80 imunodeficience s převahou poruch protilátek (ČR 28,46) a 3,25 pacientů s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficience (ČR 13,94). Diagnózy ze skupiny systémových onemocnění pojivové tkáně (M31–M33, M35) se vyskytují zřídka a postihují zpravidla dospělou populaci. Z celkového počtu 16ti případů nebyl v kraji zaznamenán žádný případ výskytu u dětí do 14 let a u mladistvých do 19 let. Pro Wegenerovu granulomatózu a jiné nekrotizující vaskulopatie byl dispenzarizován 1 případ, systémový lupus erythematosus byly 2 případy, dermatomyositis v 1 případě a pro Sjögrenův syndrom bylo dispenzarizováno 12 pacientů. Pro nově sledovanou diagnózu T78.2(Anafylaxe) bylo dispenzarizováno celkem 294 pacientů.

Výkyvy oběma směry v počtu sledovaných pacientů na porovnatelné diagnózy proti minulému období jsou dány charakterem sledovaných diagnóz. Jedná se o chronická onemocnění s dosti blízkým epidemiologickým vztahem a s nutností medikamentózní léčby. Pacient se může dostavit za dlouhou dobu až při zhoršení obtíží; někdy je nutné diagnózu přehodnotit. Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresů není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatel nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací, která je nerovnoměrná. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění zdravotnického zařízení, které navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště.

Zpracovala: Kašková Růžena

ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové

Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové

tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322

e-mail: drahokoupilova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

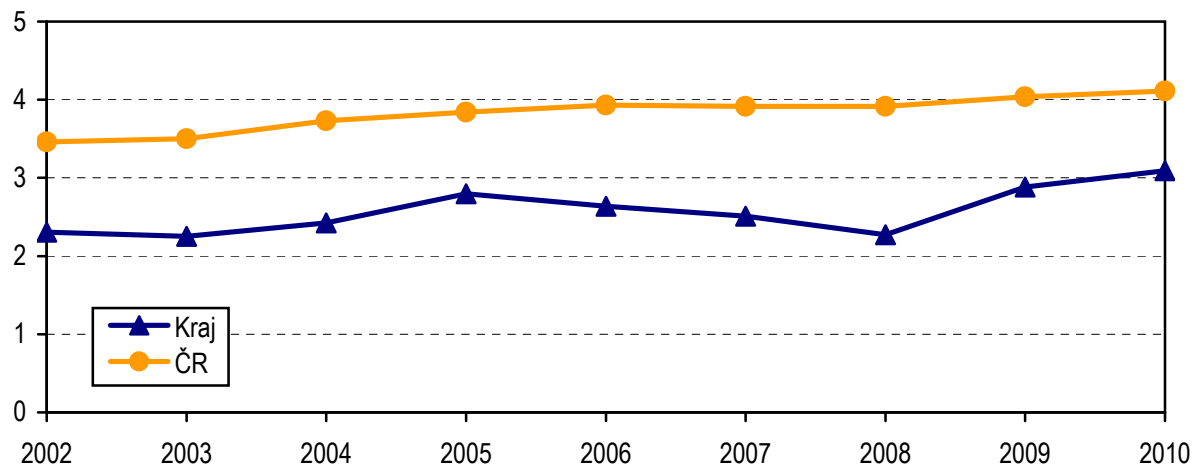
Zajištění ambulantní péče podle druhu zdravotnických zařízení a podle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho 0–19 let (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
podle druhu zdravotnických zařízení								
Ambulantní část lůžkových ZZ	5	2,70	5,20	4 761	86,0	10 377	3 843	2,2
Samost. ordinace lékařů specialistů	17	13,29	13,04	26 801	40,9	61 519	4 629	2,3
Ostatní ambulantní zařízení	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	22	15,99	18,24	31 562	47,7	71 896	4 496	2,3
podle území (okresy, kraj, ČR)								
Chrudim	4	3,10	3,60	6 490	49,8	13 035	4 205	2,0
Pardubice	6	4,49	5,09	7 715	48,4	18 277	4 071	2,4
Svitavy	5	3,70	4,85	11 063	50,5	20 947	5 661	1,9
Ústí nad Orlicí	7	4,70	4,70	6 294	40,0	19 637	4 178	3,1
Pardubický kraj	22	15,99	18,24	31 562	47,7	71 896	4 496	2,3
ČR	406	431,90	525,00	897 821	37,5	2 357 654	5 459	2,6

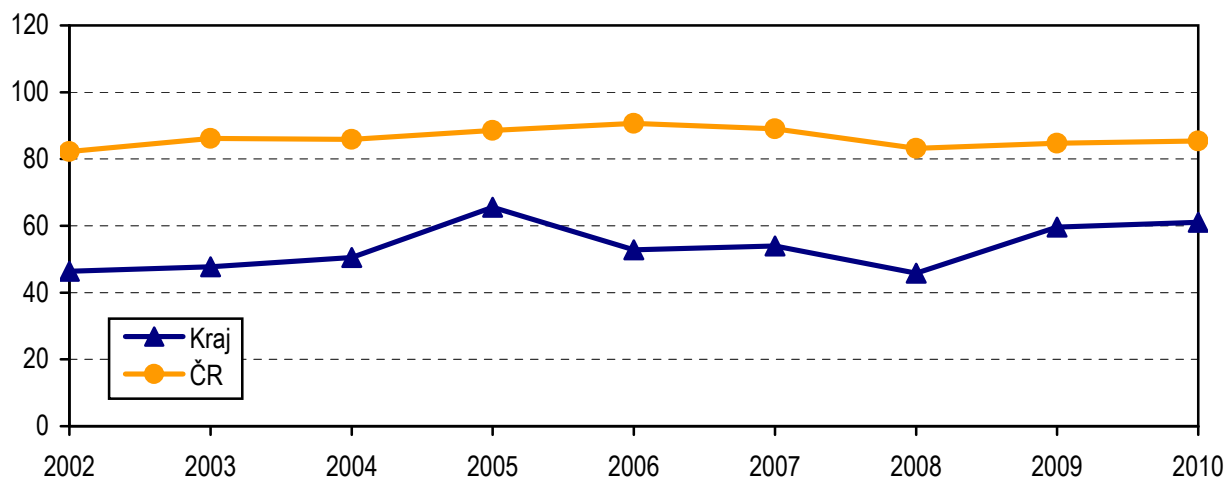
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21a

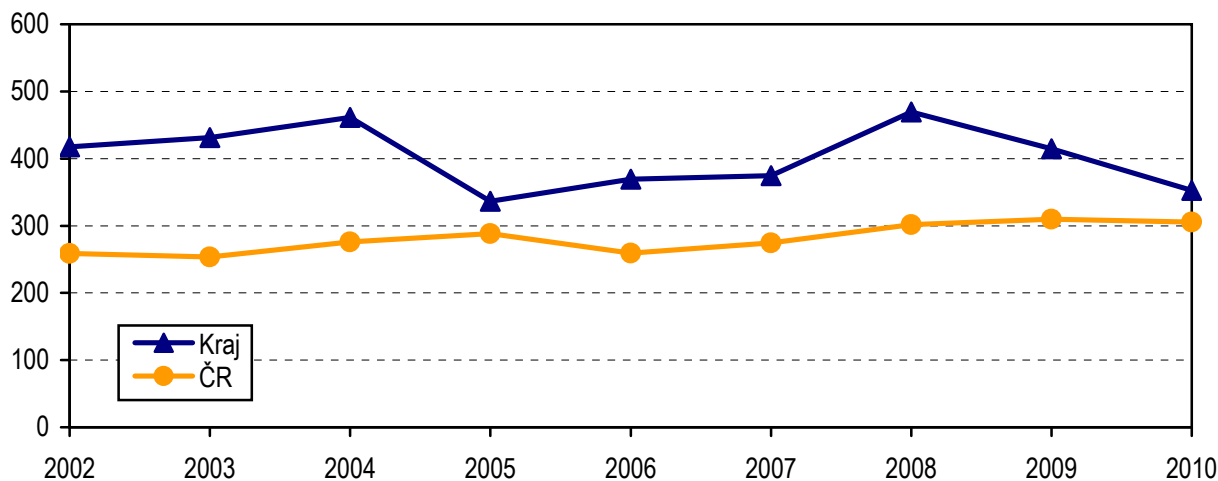
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2010**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2010**

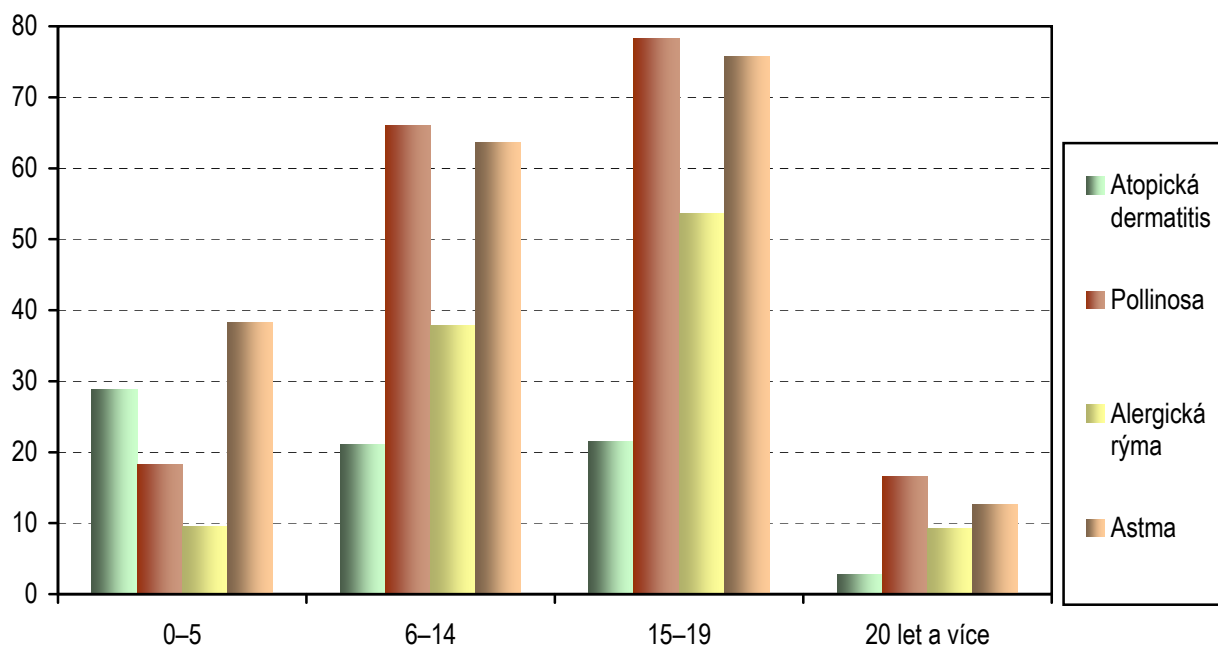
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2002–2010**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0–5 let	6–14 let	15–19 let	20 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	3 621	26,3	25,0	17,9	30,7	70,02	80,98
Pollinosa (J30.1)	12 577	4,8	22,5	18,7	54,0	243,19	324,82
Stálá alergická rýma (J30.3)	7 354	4,3	22,1	22,0	51,7	142,20	159,27
Astma	11 456	11,1	23,8	19,9	45,2	221,52	273,17
Imunodeficiency s převahou poruch protilátek (D80.-)	452	38,5	15,3	12,6	33,6	8,74	28,46
Běžná variabilní imunodeficiency (D83.-)	168	-	12,5	26,2	61,3	3,25	13,94
Wegenerova granulatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	1	-	-	-	100,0	0,02	0,22
Systémový lupus erytematosus (M32.-)	2	-	-	-	100,0	0,04	0,49
Dermatomyositis (M33.-)	1	-	-	-	100,0	0,02	0,10
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	12	-	-	-	100,0	0,23	1,68
Anafylaxe (T78.2)	294	4,1	4,1	14,6	77,2	5,68	2,89

Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin na 1 000 obyvatel téže věkové skupiny - rok 2010

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiale (J45)	Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)
Chrudim	11,7	44,2	19,8	30,1	0,2	0,3
Pardubice	8,0	41,4	19,7	45,5	0,6	0,0
Svitavy	15,2	27,6	25,1	35,1	2,9	1,3
Ústí nad Orlicí	8,8	55,1	28,2	33,5	1,2	0,0
Pardubický kraj	11,5	39,8	23,3	36,3	1,4	0,5
ČR	9,5	38,1	18,7	32,0	3,3	1,6

Vývoj dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu

Rok	Počet dispenzarizovaných osob pro vybranou diagnózu na 10 tisíc obyvatel					
	Atopická dermatitis (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiale (J45.9)	Astma alergické (J45.0)	Astma (J45.-)
2002	62,74	218,64	97,19	81,46	75,18	-
2003	70,82	205,80	114,44	90,09	98,26	-
2004	68,06	216,93	122,51	104,77	124,78	-
2005	71,28	206,51	119,64	198,03	-	-
2006	69,05	212,05	129,08	-	-	207,76
2007	66,82	216,62	134,18	-	-	215,66
2008	56,50	189,91	127,76	-	-	163,71
2009	64,20	240,37	139,43	-	-	247,54
2010	70,02	243,19	142,20	-	-	221,52

Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosisu na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2002–2010

